

NECROLÒGICA

Adeu a Zoraida Burgos, referent literari de la poesia catalana de postguerra a Tortosa

La bibliotecària i escriptora tortosina, Creu de Sant Jordi, va destacar per una obra poètica singular i compromesa

Tortosa Redacció

La bibliotecària i escriptora tortosina Zoraida Burgos i Matheu va morir el 4 de gener a l'edat de 92 anys. Burgos va ser una de les veus poètiques més singulars de la postguerra catalana a les Terres de l'Ebre i, durant molts anys, l'única autora femenina d'este àmbit literari. El 2023 va rebre la Creu de Sant Jordi. La seua poesia, arrelada a la terra i d'una gran força lírica, partix de la poesia social contra la dictadura i evoluciona cap a una reflexió íntima sobre grans temes humans com el temps, l'amor, la bellesa i la mort.

Zoraida Burgos va nèixer a Tortosa el 10 de març de 1933. Diplomada en biblioteconomia per la Universitat de Barcelona, va exercir la professió de bibliotecària al llarg de la seua vida a Amposta, Ulldecona i Tortosa, una tasca que va compaginar amb una trajectòria literària sòlida i sostinguda en el temps.

Va iniciar-se en la poesia amb el poemari *D'amors, d'enyors i d'altres coses* (1971), amb el qual va obtenir el Premi Màrius Torres de

Lleida l'any 1970. L'obra, però, va ser censurada pel règim franquista. En els primers anys, la seua presència literària es va fer notar sobretot a través de la participació en nombroses antologies, com *Antologia de la poesia social catalana* (1974), *Les cinc branques. Poesia femenina catalana* (1975) o *Antologia Prince-Congrés* (1977).

Paral·lelament, el 1971 va publicar diversos llibres de narrativa infantil a l'editorial Joventut, entre els quals destaquen *Les perdiutes de les potes vermelles*, *Les culletes de lluna*, *El mussol que va obrir els ulls de dia* i *La negreta Safu i el Narcís*.

NOVA ETAPA CREATIVA El poemari *Vespres* (1978) va marcar una nova etapa creativa, amb una major exigència formal. Tot i tractar-se d'una edició gairebé artesanal, este llibre va iniciar un cicle poètic que continuaria amb *Cicle de la nit* (1982), *Reflexos* (1989) i *Blaus* (1993), obra amb la qual va guanyar el Premi Guerau de Liost de poesia l'any 1992.

En prosa, va rebre el Premi Josep

Zoraida Burgos, el 2023, quan va rebre la Creu de Sant Jordi concedida pel Govern de la Generalitat. /CEDIDA

Pin i Soler de narrativa el 1993 per *L'obsessió de les dunes*. En anys posteriors va participar en volums col·lectius com *Verdaguer i Manyà, vides creuades* (2002) i *El brogit de l'Ebre. 15 narradors donen veu al riu* (2003).

Integrant de la generació de la postguerra catalana a la capital del Baix Ebre, al costat d'autors com Je-

sús Massip, Manuel Pérez Bonfill o Gerard Vergés, Burgos també va destacar com a traductora, amb la versió catalana de *Carta des de la presó de Birmingham* de Martin Luther King, i amb poemes traduïts a diverses llengües.

Després d'un període sense publicar poesia, va tornar amb força amb *Absolc el temps*, guardonat

amb el premi de poesia Vila de Lloseta el 2012. El 2017, l'editorial LaBreu va reunir tota la seua obra poètica —i alguns inèdits— a *Convivència d'aigües*, volum que va rebre el Premi de la Crítica Catalana de poesia. El jurat va destacar-ne "l'evolució d'una veu insòlita però ben reconeixible" al llarg de tota una vida literària. ■